

Polyteknisk Flyvegruppe 60 År

GAMLE DAGE

Den 30. marts 1943 afholdtes der på Polyteknisk Læreanstalt, som Danmarks Tekniske Universitet (DTU) dengang hed, den stiftende generalforsamling i Polyteknisk Flyvegruppe (PFG), en af DTUs ældste idrætsforeninger.

Det var dog ikke den første svæveflyveklub ved Polyteknisk Læreanstalt, idet en forgænger Polyteknisk Svæveflyvergruppe eksisterede i årene 1926 - 1935, og det var denne gruppes skoleglider, sammensat af forhåndenværende materialer fra et af Hærens kasse-rede Vickers F.B. 5 rekognosceringsfly, der udførte de for dansk svæveflyvning historiske flyvninger over skrænten ved Rågeleje den 13. maj 1927.

PFG fløj i efteråret 1943 og påsken 1944 fra Billesborgs marker syd for Køge, senere fra Roskilde og i befrielsesåret 1945 afholdt PFG selv sommerlejr på Gjeddesdals marker syd for Taastrup.

Christian Zøylner, Johnny von Staffeldt og Hans Ramberg foran Polyt I ved præsentationen for pressen i gården på Polyteknisk Læreanstalt i Sølvgade, august 1943.

Under hensyn til de studerendes økonomiske kår fastsattes kontingentet til 5 kr/måned under den forudsætning, at gruppen, når den levede op til sin formålsparagraf „at frembringe danske nykonstruktioner“ ville få tilskud og støtte udefra. Straks efter stiftelsen gik man i gang med at bygge Polyt I, og da Dansk Svæveflyver Union kort efter udskrev en bunden konkurrence om konstruktion af en dansk standard-skoleglider, besluttede man straks at deltage.

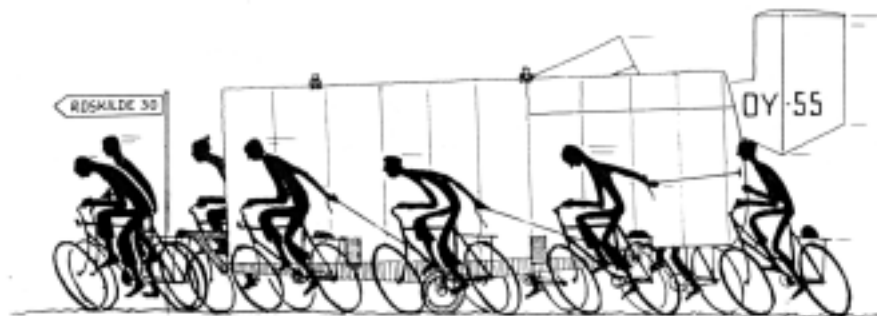
NYERE TID

Fra efteråret 1945 fik PFG mulighed for at flyve fra eksercerpladsen ved Avedørelejren og mange polytter fik deres første højstart her med mulighed for at skue ud over landet på den anden side Vestvolden. Pladsen her blev PFG's faste tilholdssted i 15 år frem til 1960, da Flyvegruppens mangeårige gode ven „Biografmanden“ Ejvind Nielsen reddede PFG ved at få os

Foruden PFG deltog Skandinavisk Aero Industri ved Kramme og Zeuthen med KZ-G1, og de 2 skoleglidere blev prøvfløjet ved landslejeren i 1943 ved Svebølle.

PFG begyndte allerede i 1944 at udarbejde Norm-blade, forløbere for SM-bladene og vor tids Unionshåndbog.

Fra dengang svæveflyvere var idrætsfolk - fra sommeren 1944 fløj PFG fra Roskilde eksercerplads og cyklede transportvognen derud - minimum 8-10 mand, nye cykeldæk og slanger var mangelvarer i krigens sidste år, punkteringer var ikke ualmindeligt (tegning Ove S. Pedersen).

med op til Kalundborg og bygge flyvepladsen ved Kaldred. På Avedøre var der hverken toilet-, køkken- eller overnatningsfaciliteter, bare en bar mark med græs, der var meget længere end de 10 cm, der accepteres i vore dage.

Det kunne ikke fortsætte, vi havde ingen fly at flyve i, Polyt II'en var totalt havareret og det på en langfredag, så en ældre bekendt KZ-G1 glideren blev vort skolefly, indtil Polyt III B kom på vingerne.

EKKL - Kaldred blev PFG's redning, jeg tror vi blev det første danske svæveflyvecenter med „Biografmanden“ som den drivende kraft, og Ejvinds ildhu var fantastisk. Jeg husker en lille episode: Vi havde normalt Byrådet ude på besøg een gang om året, og da vi skulle have asfaltbanen bevilget, fik buschaufføren, der kørte for byrådet, besked på efter frokosten, at køre for „fuld knald“ ned ad pladsen i den sydlige begrænsning, hvor der var mange huller. Byrådet tumlede rundt inde i bussen, og Ejvind fortalte dem at sådan en landing kan man da ikke byde patienter i Falcks ambulancefly, så var asfaltbanen „hjemme“.

Udlandsekspeditioner

Hvor PFG tidligere tog på sommerlejr til Jylland og udlandsekspeditioner blev vi nu hjemme i Kalundborg i en årrække før udlængslen atter kom over Flyvegruppen. Tidligere var man så tidligt efter krigen som i 1947 taget til Tjekoslovakiet for at besøge

tjekkiske flyveskoler og prøve flytyper, som ikke fandtes i Danmark. I 1948 drog man til Norge for bl.a. at bidrage til kendskabet til de meteorologiske betingelser for dannelse af stående bølger i atmosfæren og at undersøge de dertil knyttede fænomener.

Projektet var et samarbejde mellem Århus Svæveflyveklub og PFG.

Også i 1949 var der ekspeditioner i Norge. Denne gang til Värnäs ved Trondheim, og i 1951, 1952 og 1953 var man tilbage i Steinsfjord for at dyrke hang- og bølgeflyvning. Resultaterne var dog tvivlsomme på grund af uheldige vejrforhold, så Norgesekspeditionerne blev indstillet.

De blev først genoptaget i årene 1969, 1970, 1971 og 1972, hvor der blev fløjet med K-8 fra flyvepladsen på søen i Fagernes 200 km nord for Oslo.

SYD PA

Fra først i 50-erne blev det „in“ at drage mod syd for at få bedre flyvemuligheder end dem, det danske klima byder på.

I 1951 var der således et hold i Frankrig, hvor der blev fløjet med Fi-en fra svæveflyvecentret St. Auban.

I 1953 blev der indhentet erfaringer i bjergflyvning i Østrig og i Jugoslavien, hvor der var kontakt med den lokale akademiske svæveflyveklub.

FRANKRIG OG SPANIEN

Siden først i 1960-erne har Frankrig været det foretrukne mål

både med henblik på at dyrke bjergflyvning i Sydfrankrig og strækflyvninger i det flade Midtfrankrig.

Der var ekspeditioner i Angers, St. Jean, Fayence, Moulins, Angers, Dijon, Aubennasson, Blois, Issoudun, Romans m. fl.

De anvendte fly var først K-8, så Ka6CR og siden glasfiberflyene. I 1973 var et hold i Sisteron i Provence. Man fandt stedet så velegnet både for begyndere og erfarne bjergflyvere, at Sisteron siden har været det foretrukne mål for Frankrigsekspeditionerne. Her er muligheder for bl. a. at gå fra termikken direkte ind i bølger og flere deltagere opnåede 5000 m højdevindinger.

Som noget nyt var der i 1980-erne ekspeditioner i Fuentemilanos ved Segovia i Spanien.

SVERIGE

I 1990-erne har der igen været bølgeflyvningsekspeditioner nordpå, - nu til Ottsjö i Sverige på højde med Trondhjem.

KONSTRUKTIONSVIRKSOMHED

Gennem årene har Flyvegruppen fungeret som en „almindelig“ svæveflyveklub, men samtidig er det tilstræbt at leve op til det at „at frembringe danske nykonstruktioner“. Det nyeste projekt er svæveflyvesimulatoren POLYT-S.

Da Polyt 5 stjal billedet på Le Bourget-udstillingen i 1971. Øjenvidneskildring udført af Ove S. Pedersen til Flyvegruppens fest samme år.

POLYT-S simulatoren i funktion.

Konstruktions- og byggevirksomheden i Flyvegruppen har kun været mulig på grund af fondsstøtte udefra til de forskellige projekter. Det begyndte med POLYT I/II, så kom POLYT III. PFG var første danske klub, der besluttede sig for 2-sædet skoling, men desværre nok den sidste, der tog denne skoling i brug. Konstruktionen af POLYT III påbegyndtes i 1951, man havde forsøgt at få licens til at bygge den franske CM25S, men dette projektet måtte opgives på grund af manglende godkendt tegningsmateriale. I stedet gik man i gang med Helge Petersen (HP) som primus motor, og da Flyvevåbnet også stod og manglede et 2-sædet skolefly blev der truffet aftale om, at Flyvevåbnet skulle bygge en prototype på licens. Denne POLYT IIIA fløj i 1954, og PFG's egen POLYT IIIB i 1960. Flyvevåbnets eksisterer stadig, men PFG's endte sine dage på EKKL 1967, modificeret som POLYT IIIC.

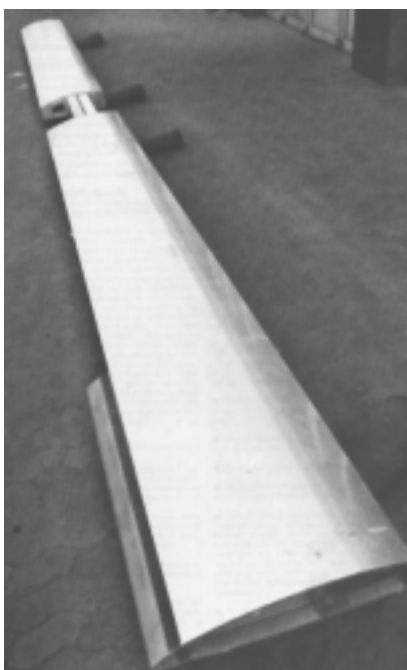
Næste skud på stammen var POLYT 4, flyvemæssigt blev Poly 4 projektet en fiasko, men teknologimæssigt endte det som en kæmpe succes, Polyteknisk Flyvegruppe har hverken tidligere eller senere udført et så avanceret projekt, hvis fornemste resultat er en svæveflyvinge, en limet aluminiums konstruktion, i fuld størrelse med en usædvanlig høj overfladenøjagtighed.

Polyt IIIA OY-XFA på Garnisonsmuseet i Aalborg, og stadig med luft under vingeme.

Polyt IIIB i selskab med SB-7 ved IDAFLIEG treffen i Braunschweig (1964)

Den endelige POLYT 4 vinge. Spejlbilledet af værkstedsmuren i den blanke overflade viser, at denne er af meget høj kvalitet - helt uden buler og andre ujævnheder

POLYT 4 projektet løb over 2 årtier, alt for lang tid kan man sige bagefter, men takket være chefkonstruktøren Johs. Tejlgård, har PFG vundet megen anerkendelse for de indvundne erfaringer, en anerkendelse der måske har resulteret i, at PFG fik sit endelige hjemsted Bygning 237 i Lundtofte.

- så er der POLYT 5, det fantastiske slæbefly, som ved DM i 1972 imponerede ved at slæbe såvel svævefly nr. 5 og nr. 6 op, inden det slæbefly, som havde slæbt nr. 1 op var kommet ned.

POLYT5 har nu været i tjeneste i PFG siden den navnkundige Boy Konstmann foretog første flyvning i april 1970, en periode på 33 år dog afbrudt af en 5 års pause. Helge Petersen (HP), POLYT III konstruktøren kendt af mange også som vindmølleekspert og grand old man hos KZ & Veteranfly Klubben, den danske del af Experimental Aircraft Association (EAA)

Polyt 5 i nuværende bemaling Pilot: Jørgen Bachmann, formand for PFG.

De viste os andre vejen

Karlheinz Rasmussen viste vejen frem med sin danmarkskrekord i 1947, 107 km i Grunau Baby OY-XAX, slog målflyvningsrekorden i 1950, 322 km Ry-Karlshamn og dermed første dansker med Guld-C med diamant, en flyvning med start fra Danmark. VM deltagelse Örebro 1950 og placering som nr. 8 i VM i Spanien 1952.

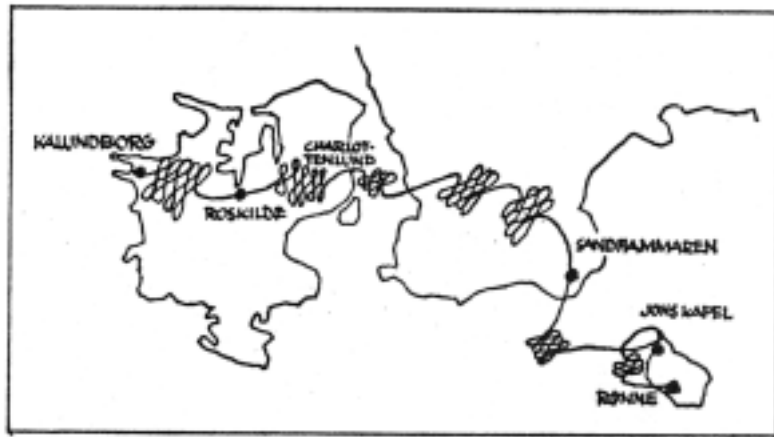

Stig Øye blev Verdensmester i 1983, og utallige er de DM'er han har vundet ligesom han er indehaver af flere danmarkskrekorder.

TERMIKLI GAEN

Tidligere i 1960'erne deltog PFG aktivt i den decentrale konkurrence flyvning, Flyvedagskonkurrencerne, datidens Termikliga, men nu er der atter kommet gang i gamle PFG, vi blev nr. 2 i 3. division af TERMIK-ligaen sidste år og rykkede op i 2. division for året 2003. Det giver „højere“ svæveflyvning til mange medlemmer og stor glæde ved sporten, noget vi især kan takke Arne Boye-Møller for, Termikligaens far fra Vestjysk Svæveflyveklub !

Aksel Feddersen vandt det første danmarksmesterskab i svæveflyvning i 1951, har deltaget i flere verdensmesterskaber og er stadigvæk i 2003 aktiv !

Sådan ser den rute ud, Dan Bennike fulgte under sit 200 km-svæv fra Kalundborg til Bornholm. Tegneren viser de termik-bobler, som flyveren udnyttede for i spiraler at bringe flyet i tilstrækkelig højde.

Dan Bennike udførte den første svæveflyvning til Bornholm i 1964.

IDAFLIEG typesammenligning

Et særligt og rigtig polyteknisk kapitel var ekspeditionerne til Berlin, Braunschweig og Aalen i årene 1964 - 1981. De akademiske flyvegrupper ved de forskellige vesttyske tekniske universiteter (Akaflieger-grupper) var knyttet sammen gennem organisationen IDAFLIEG, Interessengemeinschaft Deutscher Akademischer Fliegergruppen. Allerede før 2. Verdenskrig indledtes dette samarbejde, og efter krigen fortsatte man samarbejdet, fra 1959 nu også med FFM, Flugwissenschaftliche Forschungsanstalt München, som deltager.

For os PFG'er var det en fantastisk oplevelse at stifte bekendtskab med dette meget kreative konstruktionsmiljø som disse Akaflieger grupper udgjorde. Svæveflyvningens egentlige vugge stod i Tyskland, og senere hen fostrede disse Akaflieger grupper konstruktører som Klaus Holighaus (Schempp-Hirth), Wolf Lemke (Rolladen-Schneider Segelflug-zeugbau), Gerhard Waibel (Schleicher), Helmut Treiber (Schempp-Hirth) og Jürgen Laude (Schempp-Hirth).

Studerende, som vi PFG'er fløj sammen med, og som siden har medvirket kraftigt til udviklingen i den moderne tyske svævefly

Henrik Heikel Vinther

60 års jubilæet fejres på Kalundborg flyveplads (EKKL) lørdag den 7 - 8. juni 2003, hvor også årets DaSK-sommertræf finder sted, se nærmere om fest-dagene på

<http://www.pfg.dk>

Akaflieger Braunschweigs SB8, som vandt DM konkurrencen 1969.